

Padesát plus – tentokrát i pro mladé!

Mám dojem, že mladší čtenáři Adventu se vyhýbají této rubrice určené pro generaci, která „dozrává“ po padesátce. Buď se domnívají, že by se zde setkali s informacemi, které se jich ještě netýkají, nebo je odrazuje jakási podvědomá obava, že by předčasně přišli do kontaktu s nepříjemným stářím, k němuž sice směřují, ale zatím s ním nechťejí mít něco společného. Za největší paradox našeho pomíjivého života na této porušené planetě můžeme považovat skutečnost, že každý si přeje žít dlouho, ale nikdo nechce být starý. Každý chce dosáhnout stáří, a když je získá, tak si na ně stěžuje.

Švýcarský filozof a básník (potomek francouzských hugenotů) Henri-Frederic Amiel (1821-1881) si vzal na mušku toto nepochopitelné smýšlení, kterým se odedávna mnozí zbytečně zatěžují. Trefně to vyjádřil, když napsal: „Bojíme se stáří, a přitom si nejsme jisti, jestli se ho dožijeme. Již od mládí se učme stárnout, protože ve zvládnutí stárnutí je mistrovství moudrosti a je to nejtěžší část umění žít. Počítejme s tím, že nám stáří udělá vrásky na tváři, ale snažme se zabránit, aby nám udělalo vrásky na duši.“

Zmíněné Amielovy poučky jsou srozumitelné: Učme se stárnout! Zabraňme, aby nám stáří udělalo vrásky na duši! – Jsou to dobré rady, ale vyvolávají otázky: Jak se učit stárnout? Co dělat? Kde začít?.

Všichni víme, že život není jenom procházka pod prosluněnou oblohou. Každého stíhají určité starosti a trápení, každý prožívá menší nebo větší bolesti a ztráty. Mladší lidé se s nimi většinou vyrovnávají v naději, že „zase bude lépe“, kdežto to má těžší, protože ve stáří tato naděje mizí. A zde jsme u zmíněných vrásek na duši. Každá nevyrovnaná ztráta a nepochopená bolest se zapisuje na duši – u mladých, stejně jako u starších.

Bůh s tímto nebezpečím počítal, a proto pro nás nechal Pavlovým prostřednictvím zaznamenat radu, jak zvládnout umění žít a připravit se na stáří. Jde jen o to, začít v každém věku – a ve stáří nepřestat. Rada je tak prostá a srozumitelná, že nepotřebuje komentář: „Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.“ (1 Ts 5,16-18)

Stále se radujte a za všech okolností děkujte!

Člověk, který nezná Boha, který s ním nežije a nemá s ním zkušenosti, se vzepře a s ironií nám předloží výtku, jakou jsme po desetiletí slychali od těch, kteří vlastními silami budovali pozemský ráj a odmítali naše očekávání lepšího světa. Vytýkali nám domnělé pasivní přijímání „osudu“ a ochotu spokojit se se stavem světa.

Je možné stále se radovat a za všech okolností děkovat?

Bůh věděl, že budeme náchylní k pochybnostem, a proto Pavlovi nadiktoval ke strohému příkazu ještě dovětek: „Za všech okolností děkujte, *neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.*“

Jako křesťané chceme plnit Boží vůli, a někdy její zjevení vidíme pouze v Desateru. Tady nás ale Bůh upozorňuje, že pro plnění jeho vůle máme větší pole působnosti: „Za všech okolností děkujte!“ To je také Boží příkaz!

Rozumějme dobře tomuto požadavku! Bůh nežadá, abychom *za všechno* děkovali, ale abychom děkovali *za všech okolností*. Nežadá, abychom děkovali za zlé věci, protože ty od něj nepocházejí. Ovšem za všech okolností - tedy i ve zlé situaci můžeme být Bohu vděční za to, jaký je a co je schopen pro nás vykonat.

Vděčnost je klíč ke šťastnému životu a samozřejmě i ke spokojenému stáří. Sama vděčnost nezmění situaci, ve které se člověk nachází, ale mění člověka, jeho postoj a jeho výhled. Do nevděčného, nespokojeného nebo dokonce reptajícího srdce Bůh nemůže vložit svůj pokoj a moc. Protože nám chce v každé situaci a za všech okolností pomoci, žádá naši spolupráci – žádá a očekává naši vděčnost.

Každý z nás – ať mladý nebo starší – žije v očekávání stáří. Rozdíl je pouze v tom, že mladí lidé se myšlenkou na stáří nezabývají. Teprve s přibývajícimi roky se tu a tam objeví záblesk něčeho, co každého čeká, ale stále je to cosi vzdáleného a nepopsatelného. Byl však mezi námi jeden muž, který nežil v očekávání nejistého stáří, ale od svého narození se nacházel ve stínu násilné smrti. Starozákonní prorok Izajáš napsal, že „údělem tohoto muže byl jen zármutek a neustálé utrpení... Každý z lidí od něj odvracel svou tvář.“ (Iz 53,3)

Podle obvyklého lidského vzorce bychom čekali, že bude reptat, stěžovat si a hledat viníka, na kterého by své trápení shodil. Ale nic takového se nestalo. Dále o něm čteme, že i když „trpěl a snášel příkoří, ani slovem neprotestoval. Když ho vedli jako beránka na porážku, byl zticha jako ovce před střihači a svá ústa neotevřel.“ (Iz 53,7) A toto těžké břímě vzal na sebe jenom proto, aby nám lidem pomohl, aby nás zachránil. Ne nadarmo to Izajáš opakovaně připomíná: „... vzal na sebe naši slabost a nesl naše soužení...trpěl za naše vlastní provinění a klesal pod tíhou našich nepravostí. Vzal na sebe odplatu za naše špatnosti...“ (v.5).

Pouze ve světle této skutečnosti porozumíme Pavlově výzvě: „Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.“ (1 Ts 5,16-18)

Věhlasný britský vojevůdce vévoda Wellington, který se mohl pyšnit tím, že porazil Napoleona, se dožil 83 let. Lidé, kteří mu byli nablízku, si všimli, jak výrazně se s přibývajícimi roky změnilo jeho jednání. Jako nikdy předtím byl ke všem vlídný a přátelský, třebaže ho trápily různé neduhy, tak nenaříkal a nestěžoval si. Krátce před jeho smrtí mu na slavnostní večeři položila jedna žena dvě zvědavé otázky: „Máte za sebou velice bohatý život. Kdybyste ho mohl žít ještě jednou, chtěl byste na něm něco změnit? A nikdo si nemůže nevšimnout, jak jste se ve stáří změnil. V čem je tajemství vaší šťastné proměny?“

Wellington jí bez váhání odpověděl: „Kdybych mohl žít ještě jednou, chtěl bych být vděčnější. Lituji, že jsem se naučil být vděčný až ve stáří. Kdybych to uměl od mládí, mohl jsem být mnohem šťastnější.“

V tomto příběhu je výzva i pro nás. Vždyť i David předstupuje před Boha se slibem: „Tobě obětovati budu obětí díky činění, a jméno Hospodinovo vzývati budu.“ (Ž 116,17)

Obracím se nejenom na nás starší, na příslušníky *Generace 50 plus*, ale i na mladé (pokud je neodradil název rubriky a dočtou to až sem): Učme se být vděční, děkujeme každý den a za všech okolností! Pomůže nám to, abychom žili radostně a spokojeně. „Přinášíme skrze Ježíše stále obětí chvály Bohu; naše rty nechť vyznávají jeho jméno.“ (Žd 13,15)

Nepoměřujme se s druhými. Vždycky to tak bylo a vždycky to bude, že kolem nás budou lidé, kteří budou jiní, než jsme my, kteří budou mít více, než máme my a kteří budou i zdravější a silnější, než jsme my.

Nenaříkejme a nestěžujme si. Nic z toho, co nám nabízí tento svět, nemůže převýšit to, co nám Bůh již připravil. Pán Ježíš nás ujišťuje: „Máte důvod k radosti a dokonce i k veselí, neboť co vás čeká v nebi, mnohonásobně převýší vaše utrpení.“ (Mt 5,12)

Vy mladí – učte se stárnout! A my starší nebo už staří – dožeňme, co jsme zameškali!

Jiří Drejnar